

PREZES URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW

DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW W BYDGOSZCZY

85-097 Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 34
Tel. (0-52) 345-56-44, Fax (0-52) 345-56-17, Tel. Centrala (0-52) 3254-266
E-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, dn. 18.03.2002 r.

Znak: RBG-531-S-04/01/2958/RJ

DECYZJA NR RBG –04/2002

Na podstawie art. 85 ust. 1 w związku z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1319), działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego wszczętego z urzędu - wskutek złożenia wniosku przez Waldemara Szufrajdę prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Firma „RAINBOW” Waldemar Szufrajda w Trzszczyń - przeciwko Przedsiębiorstwu Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Bydgoszczy, odmawia się wszczęcia postępowania antymonopolowego w sprawie nakazania zaniechania stosowania przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Bydgoszczy praktyk ograniczających konkurencję, polegających na:

1/ nieuczciwym oddziaływaniu przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Bydgoszczy na kształtowanie cen biletów poprzez stosowanie niskich cen za bilety autobusowe na niektórych kursach na trasie Bydgoszcz – Koronowo, w których Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Bydgoszczy wprowadziło tzw. cenę promocyjną,

2/ ograniczaniu przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Bydgoszczy zbytu na usługi przewozowe wykonywane przez W. Szufrajdę poprzez rozpoczynanie kursu autobusu na wcześniejszym przystanku niż to wynika z trasy oznaczonej na bilecie,

3/ próbie wyeliminowania Wnioskodawcy z rynku usług przewozowych, na trasie Bydgoszcz – Koronowo, poprzez wprowadzenie przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Bydgoszczy kursów z kilkuminutowym wyprzedzeniem w stosunku do kursów wykonywanych przez W. Szufrajdę.

Uzasadnienie

Waldemar Szufrajda, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Firma „RAINBOW” Waldemar Szufrajda Trzszczyń 1, 86-011 Wteln, polegającą na przewozie osób (zezwozenie Starosty Bydgoskiego nr 9/2001 z dnia 27.07.2001 r. na wykonywanie krajowego zarobkowego przewozu osób), zwany dalej Wnioskodawcą, wystąpił o wszczęcie postępowania antymonopolowego przeciwko Przedsiębiorstwu Komunikacji Samochodowej

Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy (zwanemu dalej Uczestnikiem, PKS). Wnioskodawca uzasadniając swój wniosek podniósł, iż wykonuje usługi przewozu osób na trasie Bydgoszcz - Koronowo. Na tej samej trasie analogiczne usługi wykonywane są przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Bydgoszczy (do końca lutego 2002 r. - Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Bydgoszczy). Ilość kursów wykonywanych przez Wnioskodawcę na określonej wyżej trasie wynosi (*tajemnica przedsiębiorstwa*), natomiast ilość kursów wykonywanych przez uczestnika wynosi około (*tajemnica przedsiębiorstwa*), co tym samym daje udział w rynku odpowiednio – (*tajemnica przedsiębiorstwa*).

W pismach uzupełniających treść wniosku Wnioskodawca podniósł, że:

- 1/ Uczestnik rozpoczyna niektóre kursy na przystankach wcześniejszych niż wykazano na zakupionym bilecie,
 - 2/ Uczestnik wprowadza kursy z kilkuminutowym wyprzedzeniem przed kursami Wnioskodawcy,
 - 3/ Uczestnik stosuje zaniżone ceny biletów na niektórych kursach autobusowych, w szczególności na tych, które poprzedzają kursy Wnioskodawcy (cena biletu na trasie Bydgoszcz – Koronowo stosowana przez Uczestnika wynosi 5,20 zł, natomiast na kursach poprzedzających kursy Wnioskodawcy wynosi 2 zł).
- Wnioskodawca podniósł ponadto, iż uczestnik wycofuje się lub ogranicza swe usługi na trasach mniej rentownych.

Odpowiadając na przedstawione zarzuty Uczestnik odpowiedział, iż:

- 1/ Zarzut dotyczący wprowadzenia kursów z kilkuminutowym wyprzedzeniem kursów wykonywanych przez Wnioskodawcę nie zasługuje, zdaniem Uczestnika, na uwzględnienie z tego powodu, iż rozkład jazdy na trasie Bydgoszcz - Koronowo został przez Uczestnika opracowany w dniu 15.12.1999 r., a skoordynowany w dniu 11.01.2000 r., tymczasem rozkład jazdy dołączony przez Wnioskodawcę do wniosku został skoordynowany w dniu 24.08.2001 r., tj. półtora roku po wprowadzeniu na tej trasie rozkładu jazdy przez Uczestnika. Uczestnik podkreślił, iż przed dniem 24.07.2001 r. Wnioskodawca prowadził działalność polegającą na świadczeniu usług przewozu osób bez zezwolenia, a ponadto wykorzystywał przystanki PKS bez uzgodnienia oraz bez ponoszenia kosztów ich utrzymania do własnej działalności.
- 2/ Odnosząc się do zarzutu stosowania niskich cen za bilety na niektórych kursach na trasie Bydgoszcz – Koronowo Uczestnik potwierdził, iż rzeczywiście na niektórych kursach na w/w trasie wykonuje przewozy po niższej cenie - w ramach promocji. Ceny promocyjne stosowane są w ściśle określonym przedziale czasowym i mają na celu reklamę usług uczestnika. O promocji tej powiadomieni zostają pasażerowie, gdyż autobusy w których stosowana jest cena promocyjna oznaczone są literą S. Uczestnik podkreślił, iż w autobusach tych nie są honorowane bilety miesięczne. Jednocześnie uczestnik podkreślił, iż cena promocyjna nie jest stosowana wyłącznie na w/w trasie, ale także na innych trasach np. Bydgoszcz-Mrocza, Bydgoszcz – Solec Kujawski, Bydgoszcz – Dobrcz. Jednocześnie z powyższym uczestnik podkreślił, iż ceny stosowane przez Wnioskodawcę na wszystkich kursach są niższe od cen Uczestnika i są one stosowane w sposób stały. Uczestnik wyjaśnił ponadto, iż likwidacja linii nierentownych jest jego prawem.

Organ antymonopolowy zważył, co następuje:

Art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122 poz. 1319) stanowi, iż „ustawa określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów

przedsiębiorców i konsumentów”. Publiczny znaczy dotyczący ogółu, dotyczący ogółu a nie określonej jednostki czy też określonej grupy. Nie każde naruszenie prawa w stosunkach cywilnoprawnych kwalifikuje sprawę do postępowania antymonopolowego. Decyduje o tym bowiem naruszenie przez przedsiębiorcę - w następstwie stosowania zabronionych praktyk - interesu publicznoprawnego. A zatem podstawą do zastosowania przez Prezesa przepisów ustawy o ochronie (...) musi być uprzednie stwierdzenie, że został naruszony interes publicznoprawny, a nie interes prawny jednostki czy też grupy - w niniejszym wypadku pojedynczego przedsiębiorcy - Waldemara Szufrajdy (por. wyroki Sądu Antymonopolowego z dnia 27.06.2001 r. –sygn. akt XVII Ama 92/00, z dnia 6.06.2001 r., sygn. akt XVII Ama 78/00 i XVII Ama 81/00, z dnia 4.07.2001 r., sygn. akt XVII Ama 108/00, a także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29.05.2001 r., sygn. akt I CKN 1217/98).

W niniejszej sprawie spór dwóch przedsiębiorców wykonujących usługi przewozu osób na trasie Bydgoszcz- Koronowo - w zakresie zarzutów sformułowanych we wniosku o wszczęcie postępowania oraz w pismach uzupełniających wniosek ma – w świetle ostatecznego orzecznictwa Sądu Antymonopolowego – charakter prywatnoprawny. Wzajemne zarzuty stron dotyczą działań godzących w interesy jednego lub drugiego z nich. Zarzuty obniżania cen biletów, wyprzedzania kursów konkurenta czy też rozpoczynania kursów na wcześniejszych przystankach niż to wynika z trasy oznaczonej na bilecie nie stanowią naruszenia interesu publicznoprawnego, a zatem winny być dochodzone w drodze procesu sądowego.

W ocenie organu antymonopolowego wnioskodawca ma możliwość ochrony swego interesu prywatnego bez konieczności uruchamiania procedury antymonopolowej, która chroni interes publicznoprawny, a nie indywidualny. Wnioskodawca może dochodzić swych praw przy użyciu indywidualnych środków prawnych, bowiem ustawodawca zagwarantował przedsiębiorcom możliwość ochrony własnych interesów przed nieuczciwymi działaniami innych przedsiębiorców. Ustawa z 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, (Dz. U. Nr 47 poz. 211) zawiera otwarty katalog czynów nieuczciwej konkurencji. Zgodnie z art. 18 tej ustawy przedsiębiorca, którego interes został zagrożony lub naruszony, może żądać:

- 1) zaniechania niedozwolonych działań,
- 2) usunięcia skutków niedozwolonych działań,
- 3) złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie,
- 4) naprawienia wyrządzonej szkody, na zasadach ogólnych,
- 5) wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści, na zasadach ogólnych,
- 6) zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej na określony cel społeczny związany ze wspieraniem kultury polskiej lub ochroną dziedzictwa narodowego - jeżeli czyn nieuczciwej konkurencji był zawiniony.

Odnosząc się do kwestii cen obowiązujących na trasie Bydgoszcz – Koronowo organ antymonopolowy zauważa, że walka cenowa między konkurującymi przedsiębiorcami – jak w niniejszym przypadku w warunkach duopolu - jest normalną, korzystną dla konsumenta, praktyką. Z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy wynika, iż uczestnik stosuje tzw. cenę promocyjną nie tylko na określonej wyżej trasie, ale także na innych trasach, na których działają prywatni przewoźnicy. Stosowanie ceny promocyjnej w praktyce oznacza, iż cena biletu za kurs wykonywany przez przewoźnika jest niższa niż za kurs wykonywany przez prywatnych przewoźników. Niezaprzeczalnym zatem jest fakt, iż okoliczność ta stanowi sytuację korzystną dla konsumenta.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji służy stronom odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Antymonopolowego – stosownie do treści art. 479²⁸ kpc - za pośrednictwem Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia niniejszej decyzji.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Bydgoszczy

Andrzej Chajęcki

Otrzymują:

1/ **Pan Waldemar Szufrajda**

Firma „RAINBOW”

Tryszczyń 1

86-011 Wtelno

2/ **Zarząd Przedsiębiorstwa**

Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o.

ul. Jagiellońska 58

85-097 Bydgoszcz